

Regulace obsahu přenášeného sítěmi elektronických komunikací

Zdeněk Vaníček

Právní rozhledy 8/2005

Zákon č. [127/2005 Sb.](#), o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o elektronických komunikacích), který nabývá účinnosti dne 1. května 2005, stanoví v úvodním předmětu úpravy důležitou zásadu – *oddělení regulace přenosu od regulace obsahu*.

Při regulaci elektronických komunikací postupuje Český telekomunikační úřad podle tohoto zákona jako „ústřední správní úřad pro výkon státní správy ve věcech tímto zákonem stanovených, včetně regulace trhu a stanovování podmínek pro podnikání v oblasti elektronických komunikací“. Otázku regulace obsahu přenášeného sítěmi elektronických komunikací upravují jiné právní předpisy, nelze ji ale posuzovat odtrženě od celkového obsahu předpisového rámce elektronických komunikací EU a ostatních předpisů evropského práva obecně.

Především je nutné rozlišovat mezi a) obsahem jako *přenášenou informací* prostřednictvím sítě elektronických komunikací a b) obsahem, který někdo vytvoří a šíří prostřednictvím sítě elektronických komunikací ke koncovému uživateli. *Síť elektronických komunikací* podle rámcové směrnice se „rozumějí přenosové systémy, a popřípadě i spojovací nebo směrovací zařízení a jiné prostředky, které umožňují přenos signálů po okruzích, rádiovými, optickými nebo jinými elektromagnetickými prostředky, včetně družicových sítí, pevných (okruhově nebo paketově komutovaných, včetně internetu) a mobilních pozemních sítí, sítí pro rozvod elektrické energie v rozsahu, v jakém jsou používány pro přenos signálů, sítí pro rozhlasové a televizní vysílání a sítí kabelové televize, bez ohledu na typ přenášené informace“. Z této definice jasně a nedvojsmyslně plyne, že síť elektronických komunikací jsou navzájem rovnocenné, a to *bez ohledu na typ přenášené informace*, nebo, chce-li to někdo takto jinak vyjádřit, bez ohledu na typ přenášeného obsahu – ať již jde o hlas, obraz, data apod.

Podle základní části předpisového rámce elektronických komunikací, již je *rámcová směrnice* [Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/211/ES ze dne 7. března 2002 o společném předpisovém rámci pro síť a služby elektronických komunikací (rámcová směrnice), OJ L 108, 24. 4. 2002, s. 33–50], je nezbytné *oddělit regulaci přenosu od regulace obsahu*. Tento rámec se proto nezabývá obsahem služeb, který je poskytován prostřednictvím sítí elektronických komunikací jako služba elektronických komunikací; jde o obsah rozhlasového a televizního vysílání, finanční služby a některé služby informační společnosti. Proto jím nejsou dotčena opatření týkající se takových služeb přijatá na úrovni Společenství nebo na vnitrostátní úrovni v souladu s právem Společenství, s cílem podporovat kulturní a jazykovou rozmanitost a zajistit ochranu mediální plurality.

Obsahem televizních programů se zabývá Směrnice Rady 89/552/EHS ze dne 3. října 1989 o koordinaci některých právních a správních předpisů členských států upravujících provozování televizního vysílání, doplněná v roce 1997 Směrnicí Evropského parlamentu a Rady 97/366/ES (OJ L 298, 17. 10. 1989, s. 23; OJ L 202, 30. 7. 1997, s. 60). Oddělením regulace přenosu od regulace obsahu není dotčeno zohlednění vazeb, které mezi nimi existují, zejména pro zaručení mediální plurality, kulturní rozmanitosti a ochrany spotřebitele. Audiovizuální politika a regulace obsahu se provádí s ohledem na cíle obecného zájmu, jako jsou svoboda projevu, mediální pluralita, nestrannost, kulturní a jazyková rozmanitost, sociální začlenění, ochrana spotřebitele a ochrana nezletilých. Sdělení Komise „Zásady a pokyny pro audiovizuální politiku Společenství v digitálním

věku“ a závěry Rady ze dne 6. června 2000, které sdělení příznivě přijaly, stanoví klíčové kroky, které má Společenství učinit k provedení své audiovizuální politiky. To znamená, že obsah se vztahuje svým definovaným významem k jeho výrobě (sestavování, přípravě, realizaci) a z hlediska evropského práva podléhá regulaci těch regulačních orgánů, které mají na starosti dohled a kontrolu podpory kulturní a jazykové rozmanitosti a zajištění ochrany mediální plurality; v České republice je to Rada pro rozhlasové a televizní vysílání.

Oddělení regulace přenosu od regulace obsahu (§ 1 odst. 2 zákona o elektronických komunikacích) lze dobře demonstrovat na příkladu činnosti sítí kabelové televize. Jejich operátoři obsah nevyrábějí, nekontrolují, neovlivňují, pouze jej prostřednictvím svých sítí elektronických komunikací, tj. sítí kabelové televize, přenášejí. Zákon č. [231/2001 Sb.](#), o provozování rozhlasového a televizního vysílání a o změně dalších zákonů, to nazývá *převzatým vysíláním*, což je „*příjem vysílání původních rozhlasových a televizních programů nebo jejich podstatných částí a jejich současné, úplné a nezměněné šíření pro veřejnost prostřednictvím vysílačů, kabelových systémů a družic či jiných technických prostředků ...*“ [§ 2 odst. 1 písm. b) tohoto zákona]. Provozovatel kabelového systému obsah pouze přenáší, jinak na něj nemá žádný vliv. Proto tento obsah spadá do režimu regulace (ochrany, dohledu) podle zákona č. [231/2001 Sb.](#)

Zákon o elektronických komunikacích podle § 2 písm. n) vylučuje služby poskytující obsah, což se vztahuje na *původce* – výrobce, zhotovitele, vysílatele tohoto obsahu, nikoli na subjekty jej dále přenášející prostřednictvím sítí elektronických komunikací. Podle § 83 zákona č. [121/2000 Sb.](#), o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), je vysílatelem „*fyzičká nebo právnická osoba, která na svou odpovědnost uskutečňuje vysílání zvuků nebo obrazů a zvuků nebo jejich vyjádření rozhlasem nebo televizí, nebo pro kterou tak z jejího podnětu učiní jiná osoba*“.

Nový předpisový rámec (regulace) elektronických komunikací byl přijat proto, že konvergují sítě a služby a že, kromě jiného, roste také počet konkurenčních a konkurujících si způsobů přenosu vysílání – kabelovými systémy, satelity, analogovou a digitální zemskou platformou, jakož i prostřednictvím „klasických“ telekomunikací (např. technologiemi DSL). Základními principy tohoto rámce jsou technologická neutralita, uplatňování shodných regulačních pravidel vůči všem druhům sítí a služeb elektronických komunikací, postupný přechod od sektorově orientované regulace k pravidlům soutěžního práva a odstraňování všech přetrvávajících překážek podnikání při zajišťování sítí a poskytování služeb elektronických komunikací. Požadavek oddělení regulace přenosu od regulace obsahu bude v souladu se zákonem o elektronických komunikacích vyžadovat jasné vymezení role regulátorů: regulátora přenosu, tedy Českého telekomunikačního úřadu, a regulátora obsahu, tedy Rady pro rozhlasové a televizní vysílání. S postupným přecházením regulace trhu k principu *ex post*, tedy pravidlům ochrany hospodářské soutěže, však bude význam oddělení regulačních činností ustupovat do pozadí; cílem by měl být vznik jednotného regulátora elektronických komunikací, který ale bude do komunikačních činností zasahovat minimálně a jen v případech, kdy jednotlivé trhy nebudou dostatečně konkurenční. Naopak plná a svobodná hospodářská soutěž žádnou regulaci nepotřebuje – ať již jde o přenos nebo o obsah.

Zdeněk Vaníček